

תלמוד בבלי: ר' שאול בן תלפתא (א)

אנטונינוס סלק לגבי רבי אשכחה דיתבי ותלמידיו קמה אמר לה הלין אנון דאת מגליג עליהון אמר לה אין זערא דאית בהון מחיה מתין פתר יומין נטה עבדו של אנטונינוס למיתה שלח ואמר שלח לי חד מן תלמידך דהוא מחיה לי הדין מיתא שלח לה חד מן תלמידוי ואית דאמרי רבי שמעון בן חלפתא הנה אזיל אשכחה רביע אמר לה מה את רביע ומרד קאם על רגלה מיד נזדעזע

אנטונינוס — קיסר רומי

ידידו של "רבי", "רבינו הקדוש", רבי יהודה הנשיא, מחבר המשנה, שהיה בא לפנינו במחלת ללמוד ממנו תורת ישראל (ראה לעיל ג, ב), ובקש מרבינו שלא יהא איש מבני בית רבי נוכח בבית כשהוא בא אליו למען לא יודע הדבר בבית מלכותו, ומפני הסכנה (ועיי בגמ' ע"ז, ט), פעם אחת — סלק לגבי רבי, אשכחיה דיתבי ותלמידיו קמיה — עלה אל רבי, מצאו שיושב ותלמידיו לפניו, וכדי להפיס דעתו שלא נזהר רבי מהיות אז איש בביתו אמר לו רבי שאין אלו "אנשים" אלא מלאכים, ואין לו לחשוש מפניהם (עיי"ש), וכאשר רבי היה תמיד מתפאר בהם בפניו, ובתמיהתו והקפדתו של זה — אמר לו: הלין אינון דאת מגליג עליהון — אלו הם שבקול גדול ורוב דברי הפלגה אתה מספר שבחים עליהם? אמר לו: אין, זעירא דאית בהון מחיה מתין — כן, הקטן שיש בהם מחיה מתים, ברוב זכותו לפני הקב"ה, בחר יומין — לאחר ימים (ועיי"ש), נטה עבדו של אנטונינוס למיתה, שלח — אנטונינוס אל רבי — ואמר: שלח לי חד מן תלמידך דהוא מחיה לי הדין מיתא — שלח לי אחד מן תלמידך שהוא יחיה לי את המת הזה, שלח ליה חד מן תלמידוי, ואית דאמרי — שלח לו אחד מן תלמידיו, ויש שאומרים: רבי שמעון בן חלפתא — תלמידו של רבי — הוה — היה, אזיל אשכחיה רביע — הלך ומצאו מוטל מת, אמר לו: מה את רביע ומרד קאים על רגליה — למה אתה שוכב ואדונך עומד על רגליו? או שהיה אנטונינוס נוכח שם לראות בנס ועליו אמר "ומרד" (רד"ל), או שעל עצמו אמר כן, כרב לפני תלמידו, מיד נזדעזע — המת הזה — וקם ליה — וקם לו, על רגליו, מאיליו, וזהו: "הצל לקוחים למות, ומטים להרג אם תחשוק", בכח זכות תורתו ומעשיו של תלמיד רבינו הקדוש היה מציל בתפילתו לקוחים למות וחושך אותם ממתה.

פרק רביעי תענית

אמר רבי הנינא זבית מארכה יומין אין בגין הדא טילהא לית אנא ידע אין בגין דהויית סליק מן טיבריה לציפורין והוינא עקים איסרמין מיעול מישאול בשלמיה דר' שמעון בן חלפתא זבעין תינה לית אנא ידע

קרנ הערה

ה"ח. זכית להחריך ימים ולא ידעתי אם צביל רב זה שקבלתי להיות מתמנה חמרון: אין צביל כשהייתי עולה מן עבריא לציפורי הייתי מעקס הדוך לכנס לבאול צלום דר"ש בן חלפתא: בעין תינה. שם מקומו של ר"ש בן חלפתא: לית אנא ידע. אין אני יודע אם הוא צביל כך:

עלי תמר — מסכת תענית

בציפורי, וכמו שמשמע הלשון הוה סליק שאיל בשלמיה דרבי בכל ירח וירח, והיינו שסליק מעין תאינה לצפורי שיושבת בהר. ואחרי שעת תינה הוא בקרבת צפורי קבל פניו בכל ר"ח. ובשבת קנ"ב, א"ל רבי לר"ש בן חלפתא מפני מה לא הקבלנו פניך ברגל כדרך שהקבילו אבותי לאבותיך. הנה קבלו אבותיו של רשב"ח פני אבותיו של רבי רק ברגל מפני שהיו גרים רחוק מהם. ולעת זקנותו של רשב"ח שלא היתה לו אפשרות לקבל פני רבי בכל חודש, בקש ממנו רבי שיקבל פניו לפחות ברגל והשיב לו רשב"ח שגם זה לא אפשר לו עיי"ש. ויש לכאר עפ"י גירסת ר"ח המקרא במלכים, ותקרא אל אישה ותאמר שלחה נא לי אחד מן הנערים ואחת האתונות וארוצה עד איש האלוקים ואשובה, ויאמר מדוע את הולכת אליו לא חדש ולא שבת וגו'. והיינו אחרי שרכבה על אתון במרוצה הר"ז מקום קרוב ובמקום קרוב חייב אדם לקבל פני רבו בחודש ובשבת אבל במקום רחוק לא חייבו חכמים לקבל פני רבו אלא ברגל.

בעין תינה. מבוואר כאן, שעין תינה היה בקרבת ציפורי, וכ"ה בקה"ר פ"ג ס"ג, מעשה באחד מגדולי ציפורי שבאת לו מילה ועלו אנשי עין תאנה לכבדו ועלה עמהם ר"ש בן חלפתא וכו'. ובוה יבואר ויק"ר פ"ח ס"א, ר"ש בן חלפתא הוה סליק שאיל בשלמיה דרבי בכל ירח וירח, (בויק"ר הוצאת מרגליות הגירסא, בכל ריש ירח וירח) וכו'. וכתב המת"כ, כמו שאמרו חז"ל בר"ה ט"ז, חייב אדם להקביל פני רבו בר"ח שנאמר לא חדש היום. וצ"ב שהרי שם נאמר חייב אדם לקבל פני רבו ברגל שנאמר מדוע את הולכת אליו היום לא חדש ולא שבת, מכלל דבחדש ושבת איבעיה לה למיזל, א"כ נאמר שחייב רק ברגל ולא בר"ח. אולם הדבר נכון שכן בפירושו ר"ח יש בנוסח הגמרא פיסקא נוספת שאינה בגמרא שלפנינו וז"ל, ואקשינן והא ברגל אמרנו ופרקינן אם רבו שרוי במקום קרוב לו חייב להקביל פניו בכל חודש ושבת ואם הוא במקום רחוק חייב להקבילו ברגל עכ"ל. ומעתה נראה שר"ש בן חלפתא שקבל פני רבי בכל ר"ח, היה זה בתקופה שרבי היה גר

שבת דף קנב

א"ל רבי לר"ש בן חלפתא

מפני מה לא הקבלנו פניך ברגל כדרך שהקבילו אבותי לאבותיך. א"ל סלעים (קטנים) נעשו גבוהים

קרובים נעשו רחוקים משתים נעשו שלשה משים : לא הקבלנו שלום בבית בטל . פניך . לא הקבלת פני ודך עטו קאמר ליה : סלעים (קטנים) נעשו לי גבוהים .

שוקתני : קרובים . נדמו לי כרחוקים : משתים נעשו לי ג' . שרדך אני משענה:

ענה יוסף

מועד קטן דף טי

ר"ש בן חלפתא אפטר מניה (ר"י) [דרב] א"ל לבריה זיל לגביה דליברכך א"ל יהא רעוא דלא חבייש ולא תחבייש . כי אחא גבי אבה א"ל מאי אמר לך א"ל מלחא בעלמא הוא דאמר לי א"ל בירכך ברכתא דברכניה קוב"ה לישראל וחנא בה דכתיב (ויא"ל) ואכלתם אכול ושבעו והללחם את שם ה' אלהיכם וגו' [ולא יבושו עמי לעולם] וידעתם כי בקרב ישראל אני ואני ה' אלהיכם ואין עוד ולא יבושו עמי לעולם :

א"ל רבי לרשב"ח מפני מה לא הקבלנו פניך וכו' ה"ז קטנים קטנים וכו'. נראה לי שצ"ב שאין חושלת אם יאל הקבלת פניו של רבי כי אינו נדעוהו כהתבאר כמו בילדותו . כי ידוע שהחייך יקרא עוקר היום ונחמין סלעים וטוחין ונשחמגס ו"ל על רע"ק . ולפי זה אם יודמן קוב"ה מוק" . הו התמבל לבטח חוק ודמך בך כשתחלצין חוזה יבונה שעתה חוזה סלע וזה חנה לאן גמס (השנים קטנים נעשו גדולים) כענין וז"ל גמס קוב"ה קטנס קטנס לו להללם כעת נוקטתה . (קרובים נעשו רחוקים) ר"ל גם זה מה שגמס מן קרוב נעשה רחוק ממנו כענין ענין הסכנה ביותר והוא הטעם בראשית גמ' (שלוש קטנים וכו') דמז שנת הירושפתו נחמגע ונמ"ש (קרובים וכו') דמז גמס בקיאותו ג"כ נחמגע כמ"ס מלש גמס גמס (בטל) נראה שלפני בית הוא כיוונו על טעם ע"ד מחז"ל (ב"ב פ"ד) הוי לבית שלפני שוכנת בקרוב וכוונתו לשמנו של גופו והמלשים לכל האנשים וכו' חרות כ"ז בשלם עתה שכל עת התגבר עליו חוזה מתלה וזוהי שלם גבירי"ש וקפס לו ליקר אללו להקביל פניו כרגל וגם שלא יעיש ממנו שם חושלת בתורה

ושב ברחוב העיר עם העניים עבר בן בנו סמוך אללו, ויחנק לו שיאמר לאביו לשלוח לו כגד אחד כבביל הלינה, ויגד הבן לאביו דברי זקניו, ויאמר לו עלה לעליה וקח משם כגד אחד ישן המונח שם וחתן לזקקך, ועלה הבן וחתן הכגד לחלואין, וילניע החלי וקח החלי בידו וירד, ויאמר לו אביו למה חכמה הבגד לחלואין, מה תעשה בחלי, ויאמר לו שמרתיו בשבילך, שגם אחת כשהיה זקן וצערוד אוחך מן הבית ותשב עם העניים, ואשלה לך חלי הכגד בזמן הלינה כאשר עשית לאבך, כי מעשה אבות יעשו בנים. וז"ל אל תבנים לאבך, ואלו לא תבנים מצדך, כי מעשה אבות יעשו בנים. עב"ד נר"ו :

שם יהא רעוא ללא תבנים ולא תבנים. נ"ל בס"ד שהיו בניך לדיקס כמותך, ולא תבנים אותם מנח מעשך טובים ומעשיהם רעים, וכן אחת תהיה ל"ג גמור כחכותך, שלא תבנים ממעשיהם הטובים. אי נמי לא תבנים אבותיך מנח רוע מעשך, וכן לא תבנים אחת מרוע מעשה בניך. או יובן ע"ד שאומרים בבית השואבה אשרי ילדוניתו שלא ביישה את זקנתו, ואשרי זקנתו שלא ביישה את ילדוניתו, וז"ל לא תבנים זקנתך לילדוניתך, ולא תבנים זקנתך לילדוניתך. ובני יודי כה"ר יעקב נר"ו פירש הכונה, ע"פ אחרו אדם שהיה לו אב זקן, ולא היה מביאו לביתו לפרכסו, והיה יושב בין העניים, ויום אחד היה קוד גדול, ובהיותו

רמב"ן

עלי תמר - מסכת סוטה

ההמלך והנשיא אם אינו מקים עולה של תורה עליו נאמר ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת, אבל הכמי הדור לא היה בידם הכח והסמכות למחות כי כל הסמכות נטל הנשיא ובר"ה. והנה רשב"ח היה בתקופת רשב"ג, ועיקר בתקופת בנו רבינו הקדוש שכבדו מאוד והוא הוקיר את רבני, ראה בהר"א בערכו, ובוודאי שלא כיוון הלילה לרבי אלא לבית הנשיא שהתחילו בכמה דברים שהיה עליהם להקים.

ובירושלמי בסוטה ע"ז

ראיתי אשר לא יקים, וכי יש תורה נופלת. רבי שמעון בן חלפתא אומר זה בית דין של מטון. דמר ע"ז רב יהודה ורב הונא בשם שמואל על הדבר הזה קרע יאשיהו. ואמר עלי להקים. אמר רבי אסי ע"ז בשם רבי תנחום בר חיאיא למד ולימד ושמר ועשה והיה ספק בידו להחזיק. ולא החזיק הרי זה בכלל ארור. ידרשו בהקמה הזאת בית המלך והנשיאות. שבידים להקים את התורה ביד המבטלים אותה. ואפילו היה הוא צדיק גמור במעשיו והי' יכול להחזיק התורה ביד הרשע' המבטלי' אותה הרי זה ארור, וזה קרוב לענין שפירשנו

הקדמה למשנה

פֶּרֶק הַשֵּׁנִי - בְּמִנְיֵן סְתָמִים הַיְזוּקִים בַּשָּׁנָה
בְּשָׁבִיב מַעֲשֵׂה שְׁהִיָּה בְּזִמְנֵי אֶחָד מֵהֶם, או מִסָּר שִׁסָּר
בו, או פְּסוּק שְׁאָמַר בו דָּרָשׁ

דְּמִנְיֵן הַגְּזָנִים אֲשֶׁר בָּא זְכוּרָם עַל-אֶחָד מֵהַגְּזָנִים
שְׁזָכְרוּ וְדוּמְיָהֶם - שְׁבָעָה וְשָׁלֹשִׁים אִישׁ. וְאֵלֶּה הֵם :

(8) רבי שמעון בן הלל פקא.

סוטה דף מא

אגרופה. כמה של תוספת לע"ג דלמו מישראל אין ראוי למלות וסבא
הוא וילא מילתא: נתעוותו הדינין. שהטעם הדינין את בעלי הדין:
ונתקלקלו המעשים. שהגדולים לא עזבו עזירה ולא מיוח ביום
מפני חשפה: ואין לך אדם שיטול לומר לחבירו מעשי גדולים ממעשיך.
חנא משום ר' נתן בארוחה
שעה נתחייבו שונאיהם של ישראל כליה מפני
שחיינו לו לאגריפס המלך אמר ר' שמעון בן
חלפתא מיום שנברה אגרופה של הגופה
נתעוותו הדינין ונתקלקלו המעשים ואין אדם
יכול לומר לחבירו מעשי גדולים ממעשיך

מדרש"א

והנה בסוף פרק מקום שנהנו
היי לי ונאמר ואלו שנקשו הכא הרי
לישנא אגרופה ע"ש אגריפס המלך
וענין שאמרנו נוהג החטופה אין אדם
יכול לומר מעשי גדולים ט' כפרש"י
וע"ל לפי שהטעם מותר החטופה מעיד
בדין האמת כדמס' לקימן הי האומרים
לרע טוב ולטוב רע וגו' ודו"ק:

פרק שלישי עוקצין מדרש"א

לא נאלץ הקב"ה כלי מחזיק ט'. לפי שזכרת ה' רבה היא מלא עוונות וזו אפשר לו לנדיק לקבלה בפעם אחת כאלו אין לו כלי גדול כ"כ המחזיק
ברכה כ"כ ואמר שמאל הקב"ה לנדיק זה
הכלי שהוא יחזיק הברכה כ"כ שנאמר
ה' עוז לעמו יתן. והיינו שנתן להם
התורה שהיא עוז בעיניהם טוללת כל
החכמות שזכר בפי' י"ל ורלוים ליתן להם
שכר גדול כ"כ למלא לוללותיהם שעשו
ובט להם בעוה"ז ומלא להם הקב"ה
ליתן להם בכלי ובמדה זו שהוא השלום
שהיא מדה גדולה להחזיק על ידי ברכה
כ"כ ושתהא חולקת ב"ש עולמות

אריש

בן חלפתא לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה
לישראל אלא השלום שנאמר (תהלים כס) ה' עוז
לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום:

הוספות יום טוב

והנה לע"פ שר"ש בן חלפתא היה זקן בימי רבי כנראה מתוך דבריו שהשיב
רבי. סלעים נעשו נבוסים. ככ"ג רבנא דף ק"ג. ואלו ריב"ל לא חטוהו בנמרץ אלא כחומר. רבנ"ג דמסכת נדה
זי יח מחנהא קאמרי שמענהא לא קאמרי. וקאמר שמענהא על מיתר דאזר ריב"ל. וכן פרש"י שמענהא
יב"ל אמר איה ע"כ. וכן הוא עוד בפרק מרובה ריש דף פ"ב. (ומ"מ בימי רבי היה. שהיה גדול מרבין יוחנן) ואל"פ
ן ראה רבינו הקדוש להקדים מאמרו על ריב"ל. למאמרו של רשב"ג כזי שהיא החתמה בשלום.

ספרי

רבי שמעון בן חלפתא אמר גדול השלום שאין כלי מקבל
ברכה אלא שלום, שנאמר (תהלים שם) יי' עוז לעמו יתן. ספרי דב"ר
מיינו הוא. אבל אם מלא מן מדה אחרת אף
ע"פ שהיא טובה, אי אפשר להחזיק אלא בברכה
שהוא מיינו, דלגבי השאר נקרא ריקן. ולפי
האמת נמי כן. שהרי השלום הוא סוד היסוד
הנקרא כל, שכל המידות משפיעין בו והוא
מלא מכל מדה ומדה. ונראה דמגופיה דקרא
דמייתי משתמע טעמא דאמרן. דהכי קאמר כי
הכי דהשי"ת עוז לעמו יתן, דאין עוז אלא
תורה, ולמי הוא יתן למי שהוא מלא, דכתיב
יהיב חכמתא לחכימין, אבל ריקן אינו מחזיק,
וצריך שיהיה מלא מההוא מינא. הכי נמי היינו
טעמא כי ה' יברך את עמו בשלום, שלא מצא
יתברך כלי מחזיק ברכה, דהיינו כל מיני ברכות
שהתאווה האדם, אלא השלום.

ערוך נר

ויש להבין מהו הלשון כלי
מחזיק ברכה, ונ"ל דידוע מה שאמרו רז"ל דרמ"ח מלות פ'
הם כנגד אצטרו של אדם ושם"ה לית הם כנגד גידיו דפי'
המלות ושמינה מהעצירות מתקן תרי"ג בחיות נפשו, אכן
כבר הקשו הראשונים הא אי אפשר לכל אי מישראל לקיים
כל תרי"ג מלות וא"כ תאמר נפשו פגומה כמו שהגוף פגום
אם יחסרו מאצטרו וגידיו ומרנו דכל ישראל תשובים כליש
אחד ואט כל אחד מקיים כל המלות שעליו מוטלים לעשות
אזי נחשבו לו המלות שקיימו אחרים כאלו קיימם הוא נ"כ
להשלים נפשו על ידי אכן זה דוקא כשיש לו שלו' עם אחרים
שנפשו נדבקה בהם אז נחשבו לו מלות אחרים כאלו קיימם
ומלותיו כאלו קיימם גם הם אבל כשיש פרווד לבבות ביניהם
לא, וזה מאמר הקדוש לא מלא הקב"ה כלי מחזיק ברכה
לישראל פי' דלפי דכבר תני התנא רבה הקב"ה לזכות את
ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות מכ"מ לא מלא כלי
מחזיק ברכה פי' שאחד יחזיק כל הברכות שנשפעות עליו
ע"י קיום תרי"ג מלות אלא השלום שנאמר ד' עוז לעמו יתן

ע"י התורה ושלא יקשה היאך אפשר לאחד לקיים הכל משיב
ד' יצרך את עמו בשלוי ועי"ז נחשבות לו מצות אחרים כאלו
קיימם גם הוא ושלמים ישראל בין כולם

כתב סופר

כ"ל שרמזו במ"ש אין כלי כי אומה ישראלית
עומדת מכהניס, לויס, ישראלים, ואלו למעלה מן אלו וצדקות כולם ישראלים מחברכים ע"ד
כל הטובים ניזון בשביל חניכא בני וכו' וכל זמן שאין שלום אין ברכה מלוי ועיקר הוא
השלום, ואין "כלי" ר"ת וכהניס לויס ישראלים מחזיק ברכה אלא השלום אלא אי"ב שלום
ואהדות ביניהם

דובר יצירק

כי המעשה כלי
קבול כמ"ש יראת ד' היא אולרו כמש"ל
דהיראה ר"ל מעשה. וכמ"ש שילחי עוקלין
ל"מ הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום
ב"א למצורו שהוא שלימות חלק המעשים

ספר

באור משה

על התורה ומוקדים

חלק ראשון - בראשית עשרה וקרא

הוא אחד מעשרים שנים למות אבא האדם הגדול בעולם כתיב כי
בשקלים כבוד ארבעה עשרים ושלשה ושלשה ושלשה ושלשה ושלשה
היה עובד בפרץ ונדר עול חטאי ופריש. אבן ספרא האמרת לו
נפתחו שמי אמה. לפני ע"ז כל העולות העושים כל קני ארץ.

כבוד קדושת שמו

ובני משה אליקים בריעה ושלמה

מנד נעשרים דקק קאונין ואוסטראווי

כן לאהו דקק ורם וקאון חמורו וריוף וקן ורם ושלמה חסדא
כמא קדישא איש אלוקים יופת ודורו בועיט קדישא ידו רב לו בעלה
ובמטה. רבן של כל בני העולם בחרירי ישראל יעלהו בני משרים
דקק קאונין

תפארת שלמה

על התורה

זה ספר כתבי קודש דברי תורה אשר יצא כפי אהות הצדוקים וי רוב פעלים.
הם הרעים המאיר לארץ ולדורם וזוהי ספראות עמוקם. דברים נחמדים שבנינו
מוקדים. כמו ובפנינו וקרום. שפתי כהן ויבטרו דעת וחקים ישרים. על דרך
פרשות התורה ונביאים וכתובים ולקיים כפי חכמת ספרים. כולו בפרקים
ובספרים. והמכשר רובם צפון לשרים. שמי נודע בשערים. כבוד ארומיז הרב
האין חסודאופרישא ע"ע ע"ה פ"ה נ"ו אבן ספרא האמרת באר הויר ט"ה שלמה
בארב הכולל החסיד ט"ה דוב צ"ב הברון וזוהי אבן ספרא דראמק. ע"ה
שמי ושלמה כשני. דובר עלם ויהי נקדי. בורה ישמע קול כבשר טוב
לשארית בני חבל נחלה. וכתן יעמד הארץ ויהי על קן פדוה.

נפשות לבנו ולטור
נכחו לקודם כל דבר ולהכין ה"ע להעשות כלי להשראת
הקדושה מן המזוה אח"כ וכמש"ל לא מלא הקב"ה כלי
מחזיק ברכה לשראל אלא השלום ר"ל לעשות עלמו שלם
וכלי להחזיק ברכה כי באש לא כן לא עשה כלום. נמלא
כי עיני ההבנה הוא כלי המחזיק המזוה ושיך להמזוה

בראשית

וזהו ג"כ ה' עון לעמו ימן, ואין עון אלא
חורה (שהש"ר א, ד [א]), לזה ה' יצרך את עמו
בשלום, אומיות מלצוש, שהלביש חמורה
הקדושה בלומיות הקדושים ובספורי מעשיות,
צכדי להשיג עולם צהירות חמורה הקדושה
באמצעות ההתלצשות והאמצומים.

סוכות

אמר רבי שמעון בן חלפתא לא מצא
הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל
אלא השלום וכו' (עוקלין פ"ג מ"ב). קבלה היא
בידינו צסס הרב הקדוש צווינא קדישא אור
ישראל וקדשו, מהור"ר דוב בער זצ"ל, שמלח
כלי נוטריקון כ"הניס לויס ישראלים, ומרמזו
לחסד גבורה תפארת (וזה"ק ס"ע קד.).

וזהו ג"כ ה' עון לעמו ימן ה' יצרך את
עמו בשלום (מהלים כט, יא), ג"כ על דרך הג"ל.
שהגם שענס קדושת חמורה לצד היא גדול
קדושה והארה עד אין סוף וחקר, אעפ"כ
ההכרח הוא למתה לישראל ע"י לצוש האמצום,
להיות להם קצת חפיסה והשגה צעולם קדושת
חמורה ע"י הלצושים מענייני גשמיות. וצלעדי
זה אין יהיה באפשרי שהאדם הגשמי הקרון
מחומר, יעלה לרום מרום להתדבק בשרש
העליון וקדושת חמורה שצמרום, על כן הוכרח
כניכול הצורה ית"ש לצמנס קדושת חמורה
בצמנס ולצושין מענייני גשמיות וארציות לערך
השגות האדם, צכדי שיוכל לעלות צקולם
המעלות ומדריגות, ולהשיג העליון מחמתון,
וימשיכו עליהם מענס הקדושה העליונה שישרה
צהם הצורה ית"ש, ועל ידם יהיה גילוי ופרקוס
אלהותו יחצרך צעולם, שיכירו וידעו הכל כי
הוא לצדו יחצרך הצורה, אחד יחיד ומיוחד ואין
זולתו.

עולת ראה

העולמות, שהם כלים לכלול בהם אור השי"ת בכח השגת
הערך הכללי המתגלה בהם, אין ישראל, אשר משך הייהם הוא ממה שלמעלה
מהשגה זו, צריכים להם כמו אומות העולם, כי ברכתם של ישראל גדולה היא
כ"כ עד שאין הכלים של העולמות מחזיקים את האור אלא השלום בעצמו.
שהוא שמו של הקב"ה. לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא
השלום (סוף ש"ס משנה).

ישיבת "הכותל" ירושלים
לעילוי נשמת
ר' לוי ב"ר משה כלאתי ז"ל
תרומת אשתו וילדיו - לונדון

מאמרי הראיה

קובץ מאמרים

מאת

הרב ר' אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

נאום בוועידה העולמית של המזרחי

אָעם כל השבח שאנו
משבחים את השלום הרינו קוראים אותו בשם כלי, "לא מצא הקב"ה כלי מחזיק
ברכה לישראל אלא השלום".⁶ ואם השלום הוא כלי, צריכים אנחנו למלא את הכלי
הזה באיזה תוך שהוא עוד נעלה ממנו, כי סו"ס הלא הכלי הוא רק משמש את
התוך. אמנם אין לנו מושג אחר שיתאים כל כך להיות לתוך אל הכלי של השלום
אלא האמת בלבד, כיון ששניהם יחד הם בונים את העולם,⁷ ושניהם שומרים את
הצביון המיוחד שלנו שאנו צריכים לו כ"כ בכל צעד שאנו נגשים לבנינו בארץ.

ס פ ר

זכרון שמואל

א. [שנינו (סוף עוקצין): לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום שנאמר
ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום, והיינו שיסוד מוסד הוא שהאדם צריך ליצור
בעצמו שיהא הוא עצמו בבחינת כלי מחזיק ברכה, כלי שיוכל להכיל בקרבו שפע ברכה.
וע"ז או"ל שמדת השלום יוצרת באדם מציאות זו של כלי מחזיק ברכה.

מתורתו של רבינו הגדול הגאון האמיתי
מון רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל
בהגיד מוכל דוד צ"ל מייצג דיקים גודת
ראש ישיבת פוניבז'

כולל:

עניני תיקים בעד וקדשים
כת"ר בצור בעניני נשים ותיקין
קיצת בכתבי הר"ה
שירת וסאטרו מוכר

ג. ואז"ל במדרש (תנחומא ויקהל) ואמלא אותו רוח אלוקים בחכמה, שכבר היתה בו
חכמה, למדך שאין הקב"ה ממלא חכמה אלא למי שיש בו כבר. מטרונה אחת שאלה את ר'
יוסי בר חלפתא מהו שכתב יהב חכמתא לחכימין (דניאל ב) לטפענים היה צריך לומר אמר
לה בתי אם יבואו אצלך שנים אחד עני ואחד עשיר והן צריכים ללוות. ממך ממוז לאי זה
מהם אנת מלוה א"ל לעשיר א"ל ולמה א"ל שאם יחסר יהי לו ממון שיפרע אבל עני אם
יאבד מעותיו מהיכן יפרע א"ל ישמעו אנביך מה שפיר מדבר, כך אם הי' הקב"ה גותן חכמה
לטפשיין היו יושבין בבתי כסאות ובמבואות מטונפות ובבתי מרהצאות והיו מתעסקין בה
אלא נתנה הקב"ה לחכמים שיהיו יושבין בישיבת זקנים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ועוסקין
בה לכך כתיב ואמלא, מלא, מי שהיה בו כבר חכמה. והיינו שאין הקב"ה גותן חכמה רק למי
שיש בידו כלי לאצור את החכמה שתהא משומרת אצלו. אבל הטפשיין שאין בידם כלים
לשמירת החכמה, והיינו שאינם מיקרים החכמה, אין גותנים להם. שלא תשתמר בידם החכמה

ומפורש יוצא היסוד האמור שעיקר עמל האדם צריך להיות מכוון לעשות
עצמו כלי מחזיק ברכה, תורה וחכמה, שתהא עצמיותו נודפת ריח של חכמה, וענין עמלה
של תורה הוא שע"י העמל נעשה האדם כלי לתורה, שיהא ראוי שינסכו בו יינה של תורה,
וישפיעו עליו מן השמים חכמה ותבונה. וכל בלא עמל אין האדם נעשה כלי לתורה ואין
מקום לתורה שתהא אצורה ושומרה בו.